

Her ses de grundlæggende benævnelser for hestens eksteriør, som er væsentlig for forståelsen af en eksteriørbedømmelse.

FUNDA- MENT

Eksteriørbedømmelsens største betydning er i relation til lemmernes bygning og dermed til hestens holdbarhed

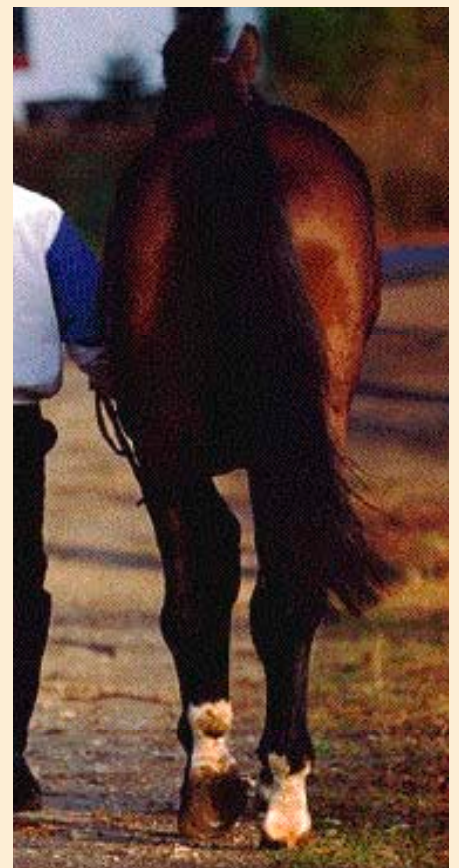
Af chefkonsulent Egon Fræhr
Foto: Jørgen Bak Rasmussen

Når lemmernes bygning skal vurderes, er det vigtigt her at tænke på de meget store belastninger som et hesteben kommer ud for, dels ved at bære de 700 kg hesten selv vejer. Dels ved at der under gymnastiske udfoldelser kommer yderligere 100 kg eller mere på ryggen i form af rytterens vægt. Denne samlede vægt skal lande på to ben efter et højt spring eller i dressurøvelser bære vægten bagtil f.eks. i piaffe.

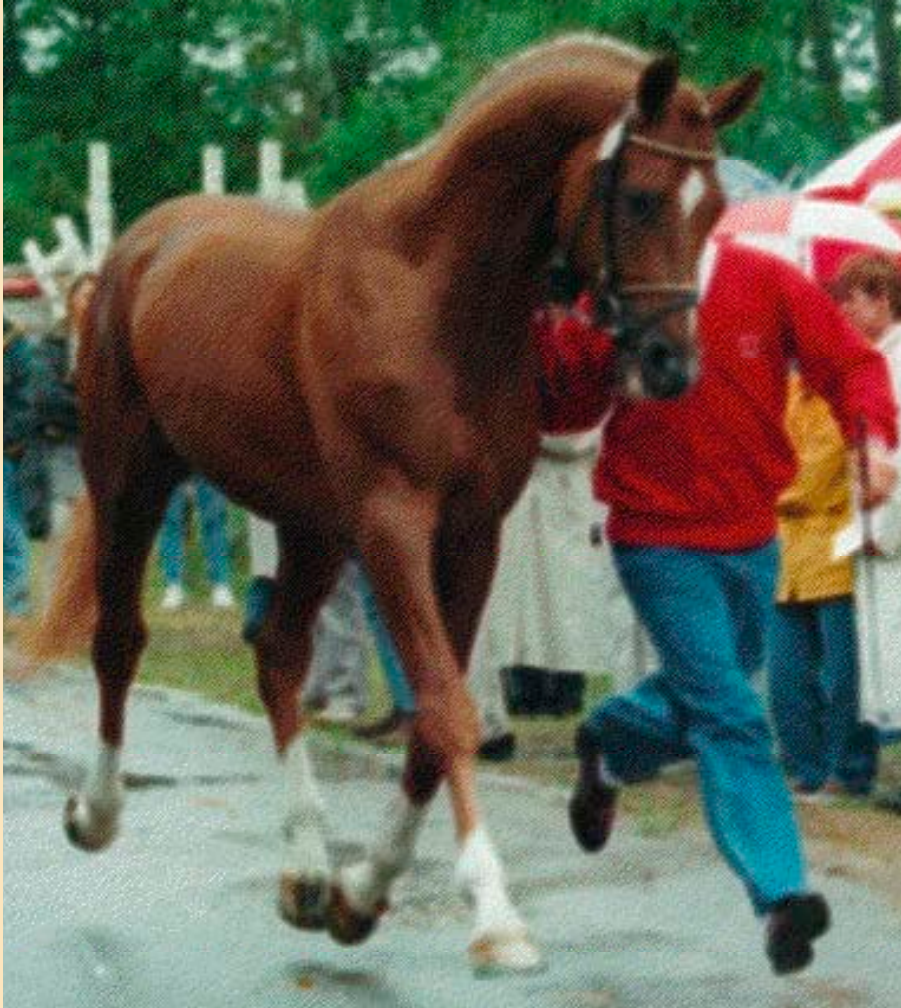
Det er klart at knogler, led, senetilhæftninger og sener skal være virkelig stærke. I eksteriørbedømmelsen vurderes derfor leddenes udvikling, jævne overgange som giver et godt seneleje samt leddenes tørhed, dvs. hvorvidt der er galler eller væskefyldte led og seneskeder, idet dette jo er kompensation for en skade eller overanstrengelse. Endvidere bedømmes lemmernes førhed. Denne vurderes i forhold til kroppen, og heri ligger også leddenes udvikling. Førhed kan ikke vurderes som en egentlig styrke i sig selv, som man vel mente i den gamle eksteriørlære. I karakteren for lemmer indgår: Stilling, førhed, leddenes udvikling, udformning og tørhed samt hove.

Det er vigtigt ikke blot at bedømme lemmerne forfra, når hesten står stille, men også at vurdere dem under bevægelse, idet her afsløres om hestens fører benene lige frem og tilbage eller om den svinger med benene og evt. sætter forlemmerne skævt i jorden.

Lemmerne skal føres lige frem og til-

Benstillingen vurderes også bagfra. Går den vid eller snæver samt om baglemmerne er udtåede, hjulbenet el. lign. Billedet viser hovens bageste del, dragten.

Bedømmelse på fast bund forfra og bagfra, er vigtig ved en bedømmelse af lemmer.

bage på to helt parallelle linier og ikke svinge udad, som ofte ses ved den indfoddede hest eller indad, som ofte ses ved den udadtåede (fransk benstilling). Det er imidlertid ikke altid en skæv benstilling medfører en svingende bevægelse. Bagfra vurderes også om benene følger de to lige linier, samt om hesten går snævert med fare for strygninger eller går vid som tegn på, at der kan være balance problemer. Endvidere vurderes om benstillingen er i orden, om den er udadtået med haserne trangt samlede eller den er hjulbenet.

Forlemmer

Forlemmerne vurderes forfra og set fra siden. Set forfra er det optimale, at knog-

lerne er stablet "lige" ovenpå hinanden for dermed at undgå en skæv vægtfordeling i leddene.

Endvidere vurderes om der er en parallelforskydning af piberne, om hesten er indfodet eller om den eventuelt er udadtået (franskbenet). Set fra siden vurderes bemuslingen i underarmen og forbenets stilling. Ofte kommer her bemærkningen "rette for". Der menes hermed hvorvidt forknæet ikke tydeligt er markeret foran linien fra underarm og ned i piben, eller endnu mere negativt, at forlemmerne er for rette eller direkte sabelbenet så forknæet buer bagud og dermed har en alt for hård belastning p.g.a. manglende eftergivenhed. Vigtigt er det også at vurdere kodernes stilling, idet det er vigtigt,

at hesten under bevægelse kan fjedre i koden.

Baglemmerne

Her vurderes, set fra siden, hvorvidt hasen er veludviklet, bred, velbøjet og at der også i koden er en god bøjning. Koderne må heller blive for bløde, d.v.s. for eftergivende, idet der da er den modsatte effekt med en øget slitage til følge. Hasens bygning er vanskelig at bedømme, fordi der indgår så mange knogler, men det er et meget vigtigt led. Det er vigtigt her at vurdere, om der er galle (væske) eller spat (knoglenydannelse). Hasen er bygget til, at der kan overføres virkelig store kræfter. Det er jo hasen, der specielt er i funktion i afsættet af hver enkelt trin, men også i spring over en forhindring, eller når hesten sætter sig bagtil i dressur.

En velbøjet kode tillader hesten at fjedre under bevægelsen. Er koden for kort eller hvis den er ret, vil der ikke være eftergivenhed, og så vil det populært sagt være som at gå rundt på stive lemmer, ligesom hvis vi andre hopper ned med strakte ben. Der er ingen mulighed for at kunne give efter og alle stød går lige op igennem kroppen. Dette kan også rytteren mærke, hvis man rider på en hest, som har for korte, for stive og for stramme koder. Manglende eftergivenhed betyder også nedsat holdbarhed.

Endelig er hovens udformning overordentligt vigtig. Er hovene ikke passende store og velformede, øges risikoen for forbenet dragtbrusk og hovsenebensbetændelse. En god stor hov, der ikke er snæver med rette hornvægge og ikke er for flad og uden hulning nedenfra, er optimal. I hoven skal være et naturligt hovspil, - når hesten bevæger sig, sætter foden og dermed vægten til jorden, vil dragthjørnerne bevæge sig ud ad, og når hesten løfter benet igen vil de bevæge sig indad, d.v.s. at man til stadighed har et spil i hoven, som betyder at der er en form for pumpemekanisme, som har stor betydning for blodcirkulationen. Baghovene er normalt lidt smallere end forhovene. Det er i relation hertil også vigtigt, at den unge hest ikke får sko på for tidligt og at den får rigelig med bevægelsesmulighed. 🐾

EKSTERIØR BEDØMMELSE

FORLEMMER

Dimension:	☐ Passende føre	☐ Føre	☐ Jævnt føre	☐ Fine	☐ For fine	☐
Stilling:	☐ Velstillede	☐ Rette	☐ Indfodet	☐ Fransk	☐ Parallelforskuet	
Led:	☐ Tørre	☐ Knap tørre nok	☐ Uklare	☐ Bløde	☐ Brudte tåakser	☐
Koder:	☐ Lange	☐ Korte	☐ Rette	☐ Små	☐ Uens	
Hove:	☐ Velformede	☐ Flade	☐ Snævre			

BAGLEMMER

Dimension:	☐ Passende føre	☐ Føre	☐ Jævnt føre	☐ Fine	☐ For fine	☐
Stilling:	☐ Velstillede	☐ Rette	☐ Kroghaset	☐ Udtået	☐ Hjulbenet	
Led:	☐ Tørre	☐ Knap tørre nok	☐ Uklare	☐ Galle	☐ Smalle haser	☐
Koder:	☐ Lange	☐ Korte	☐ Rette	☐ Bløde	☐ Brudte tåakser	
Hove:	☐ Velformede	☐ Flade	☐ Snævre	☐ Små	☐ Uens	